

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان:

**بررسی وضعیت سالمندی فعال و ارتباط آن با رفتارهای خودمراقبتی کووید ۱۹ در
سالمندان ساکن جامعه شهرستان ساری در سال ۱۴۰۰**

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی

نگارنده:

زهرا حاتمی

استاد راهنما:

دکتر نسرین نیک پیما

استاد مشاور:

دکتر حسن برکتی

استاد مشاور آمار:

دکتر لیلا صاحبی

۱۴۰۰

چکیده

مقدمه: کنترل و پیشگیری بیماری کووید-۱۹، به ویژه در گروه سالمندان که در معرض خطر بالاتری در مقایسه با سایر گروه‌های سنی هستند، از مهمترین چالش‌هاست. یکی از راهکارهای بهبود وضعیت سلامت سالمندان در ابعاد مختلف سلامتی و مشارکت آنها در حفظ سلامت خود، توجه به سالمندی فعال است، با توجه به عدم وجود درمان قطعی برای بیماری کرونا، فعال بودن سالمند می‌تواند به پیشگیری از ابتلا به بیماری کمک کند، سالمندی فعال، حفظ سلامت با تکیه بر استقلال عملکردی و مشارکت اجتماعی سالمند است. کاهش سلامت جسمی و روانی، تضعیف روابط خانوادگی و اجتماعی و از دست دادن توانایی‌های عملکردی مانع قابل توجهی در برابر سالمندی فعال می‌باشد.

هدف: هدف از این پژوهش تعیین وضعیت سالمندی فعال و ارتباط آن با رفتارهای خودمراقبتی کووید ۱۹ در سالمندان ساکن جامعه شهرستان ساری در سال ۱۴۰۰ است.

مواد و روش: این پژوهش توصیفی-همبستگی از نوع مقطعی در سال ۱۴۰۰ در شهرستان ساری انجام شد. تعداد ۲۶۴ سالمند واجد شرایط، به روش طبقه‌ای-تصادفی از بین ۲۰ مرکز جامع سلامت شهرستان ساری انتخاب شدند و داده‌ها با استفاده از دو ابزار خودمراقبتی کووید-۱۹ و سالمندی فعال جمع‌آوری گردید. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و تحلیلی، آزمون‌های شاپیروویلک و ضریب همبستگی اسپیرمن و رگرسیون خطی چند گانه در نرم افزار SPSS ورژن ۲۵ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد اکثر نمونه‌های پژوهش زن (۵۳/۴ درصد) بودند. بیشتر نمونه‌ها (۶۴/۷ درصد) در محدوده سنی ۶۰-۶۹ و ۱۰/۶ درصد از آنها ۸۰ سال و بالاتر قرار داشتند. میانگین سنی نمونه‌های پژوهش ۶۸/۷ (۶/۹۸) سال بود. امتیاز کل سالمندی فعال میانه ۱۱۵/۰۰، فاصله میان چارکی ۲۶ و دامنه کل با بیشینه ۱۶۴ و کمینه ۷۵ محاسبه شد. همچنین نمره کل رفتار خودمراقبتی کووید-۱۹ با میانه ۷۴/۰۰ و فاصله میان چارکی ۱۵ با طیف تغییرات ۳۶ تا ۹۵ بود. در آزمون اسپیرمن بین خودمراقبتی در کووید-۱۹ و سالمندی فعال همبستگی متوسط ($r = 0/537$) مشاهده می‌شود. علاوه بر این بین ۵ ابعاد سالمندی فعال و بعضی از زیرمقیاس‌های خودمراقبتی در کووید-۱۹ همبستگی، به طور مستقیم و از ضعیف تا متوسط همبستگی برقرار است، اما این همبستگی بین بعد پویایی جسمی-عملکردی و هیچیک از زیرمقیاس‌های خودمراقبتی در کووید-۱۹ مشاهده نمی‌شود. آزمون رگرسیون خطی تک متغیره و چندگانه بیانگر ارتباط معنادار و مستقیم دومتغیر حتی در حضور متغیرهای زمینه‌ای با احتمال مخدوش‌کنندگی بود ($p < 0/001$).

نتیجه گیری: براساس یافته های پژوهش حاضر، سالمندی فعال حتی در شرایط بحرانی و همه گیری ارتباط مثبتی با انجام رفتار های خود مراقبتی در سالمندان دارد، همچنین به عنوان عامل مؤثر بر سلامت سالمندان می تواند در برنامه ریزی های آتی در این گروه از افراد جامعه مدنظر قرار گیرد.

کلید واژه ها: سالمندی؛ سالمندی فعال؛ خودمراقبتی؛ خودمراقبتی کووید-۱۹؛ خودمراقبتی در سالمندان

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

Title:

**Investigating the status of active aging and its relationship with
self-care behaviors of Covid-19 in the elderly living in the
community of Sari in 2021**

A thesis as partial fulfillment of the requirement for Master of Science (MSc)
Degree in Geriatric Nursing

By:

Zahra Hatami

Supervisor:

Dr. Nasrin NikPeyma

Advisor:

Dr. Hassan Barkati

Statistics consultant professor:

Dr. Leila Sahibi

2021

Abstract

Introduction : Controlling and preventing Covid-19 disease is one of the most important challenges, especially in the elderly who are at higher risk than other age groups. One of the ways to improve the health status of the elderly in various aspects of health and their participation in maintaining their health is to pay attention to active aging. Due to the lack of definitive treatment for coronary heart disease, being active in the elderly can help prevent disease. Active aging is maintaining health by relying on functional independence and social participation of the elderly. Decreased physical and mental health, weakening family and social relationships, and loss of functional abilities are significant barriers to active aging.

Objective : The aim of this study was to determine the status of active aging and its relationship with self-care behaviors of Covid 19 in the elderly living in Sari in 2021

Materials and Methods : This descriptive-correlation cross-sectional study was conducted in 2021 in Sari. A total of 264 eligible elderly were selected by stratified-random sampling from 20 comprehensive health centers in Sari and data were collected using two self-care tools, Covid-19 and active aging. To analyze the data, descriptive and analytical statistics, Shapiro wilk test and Spearman correlation coefficient test and multiple linear regression were used in SPSS software version 25.

Results : The results showed that most of the samples were female (53.4%). Most of the samples (64.7%) were in the age range of 69-60 and 10.6% of them were 80 years old and older. The mean age of the research samples was 68.7 (6.98) years. Total active aging score was median= 115.00, Interquartile range = 26 and Total domain with a maximum of 164 and a minimum of 75. Also, the total score of Covid-19 self-care behavior with median 74.00 and Interquartile range 15 with a range of changes was 36 to 95. In Spearman test, a moderate correlation ($r = 0.537$) was observed between self-care in Covid-19 and active aging. In addition, there is a direct correlation between the 5 dimensions of active aging and some dimensions of self-care in Covid-19, from weak to moderate. But the correlation between the physical-functional dynamics dimension and none of the self-care dimensions is observed in Covid-19. Univariate and multiple linear regression tests showed a significant and direct relationship between the two variables even in the presence of contextual variables with the probability of confusion ($p < 0.001$).

Conclusion : According to the findings of the present study, active aging has a positive relationship with self care behaviors in the elderly, even in critical situations and epidemics. It can also be considered as a factor affecting the health of the elderly in future planning in this group of people.

Keywords : Elderly; Active aging; Self care; Covid-19 self care; Self care in the elderly